

A fogyasztókkal kötött szerződésekben foglalt szabványfeltétel tisztességtelen jellegét akkor is meg kell vizsgálni, ha csupán más szerződéstípusra alkalmazandó nemzeti szabályozást vesz át

A nemzeti bíróság feladata, hogy minden egyes esetben mérlegelje azt, hogy az a feltétel, amellyel a gázellátó vállalkozás fenntartja magának az egyoldalú ármódosítás lehetőségét, megfelel-e a jóhiszeműség, az egyensúly és az átláthatóság követelményeinek

A Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV (Észak-Rajna-Vesztfália fogyasztói központ egyesület) a német bíróságok előtt egy olyan szerződési szabványfeltételt vitat, amellyel az RWE, egy német földgázellátó vállalkozás, a különleges díjszabás hatálya alá tartozó vevőkkel (*Sonderkunden*) szemben fenntartja magának az árak egyoldalú módosításának lehetőségét. Szabványtarifák alkalmazása helyett, amelyet a nemzeti szabályozás értelmében a német gázellátó vállalkozások kötelesek felajánlani a fogyasztóknak, e vevők a szerződési szabadság keretében kötöttek szerződést. Mivel a fogyasztói központ úgy értékelte, hogy a szóban forgó feltétel tisztességtelen, 25 fogyasztó nevében eljárva a 2003 és 2005 között négy alkalommal bekövetkezett áremelés miatt az RWE-nek kifizetett többletdíjak, összesen 16 128,63 euró, visszatérítését követelte.

Az RWE többek között úgy véli, hogy az érintett fogyasztókra vonatkozó általános szerződési feltételek között található vitatott feltétel tisztességtelen jellege nem vizsgálható. Ez a feltétel ugyanis egyszerű utalást tartalmaz a tarifális fogyasztói szerződésekre vonatkozó német rendeletre. Ez a szabályozás lehetővé tette a szolgáltatók számára az egyoldalú gázárváltoztatást, anélkül hogy az ilyen változtatás indokát, feltételeit és mértékét meghatároznák, jóllehet biztosítva a fogyasztóknak az említett változtatásokról való tájékoztatását és adott esetben a felmondás lehetőségét.

Az RWE, miután az alsóbb bíróságok előtt pervesztes lett, a Bundesgerichtshofhoz (szövetségi bíróság, Németország) fordult, amely a Bíróságot a fogyasztóknak a tisztességtelen és/vagy nem átlátható szerződési szabványfeltételekkel szembeni védelmét szolgáló uniós jogi rendelkezések¹ értelmezéséről kérdezi. A német bíróság különösen azt a kérdést veti fel, hogy milyen jelentőséggel bír **a kötelező érvényű törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket csupán átvevő szabványfeltételek** tisztességtelen jellege vizsgálatának kizárása.

A Bíróság a mai ítéletében úgy válaszol, hogy **az ilyen feltételek tisztességtelen jellegét² vizsgálni kell, ha az átvett törvényi rendelkezések csak valamely más szerződéstípusra alkalmazandók.**

Az egy bizonyos szerződéstípusra vonatkozó nemzeti szabályozás rendelkezéseit tükröző szerződési feltételek tisztességtelen jellege vizsgálatának kizárását ugyanis az igazolja, hogy joggal feltételezhető, hogy a nemzeti jogalkotó e szerződések feleit illető jogok és kötelezettségek összességére nézve egyensúlyt teremtett. Ez az érvelés mindazonáltal nem alkalmazandó

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o) és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 57. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 230. o.).

² Az 1. lábjegyzetben hivatkozott 93/13 irányelv alapján.

valamely eltérő szerződés feltételeire. Egy ilyen szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellege vizsgálatának csupán azon az alapon való kizárása, hogy ezek a feltételek más szerződéstípusra alkalmazandó nemzeti törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket vesznek át, megkérdőjelezné az uniós jog fogyasztóvédelmi céljait.

A vitatott feltétel **esetlegesen tisztességtelen jellegét illetően** a Bíróság megállapítja, hogy az uniós jogalkotó az olyan határozatlan időtartamú szerződések keretében, mint a gázellátásra vonatkozó szerződések, elismerte az ellátó vállalkozásnak a szolgáltatási díjai módosításához fűződő jogos érdekét. Az ilyen **egyoldalú kiigazítást lehetővé tévő szabványfeltételnek** mindazonáltal **meg kell felelnie a jóhiszeműség, az egyensúly és az átláthatóság követelményeinek**. E tekintetben a Bíróság emlékeztet arra, hogy végeredményben nem az ő, hanem **a nemzeti bíróság feladata minden egyes esetben azt meghatározni, hogy ez teljesül-e.**

E vizsgálat során a nemzeti bíróságnak alapvető jelentőséget kell tulajdonítania a következő követelményeknek:

- **a szerződésnek a díjak megváltoztatásának indokát és módját átlátható jelleggel, úgy kell feltüntetnie,** hogy a fogyasztó egyértelmű és érthetően megfogalmazott kritériumok alapján előre láthassa e díjak esetleges módosítását;

A Bíróság e tekintetben hangsúlyozza, hogy a szerződéskötést megelőző ez irányú tájékoztatás elmulasztását főszabály szerint nem egyenlíti ki önmagában az, hogy a fogyasztókat a szerződés teljesítése során megfelelő időben előre tájékoztatják az ármódosításokról, és a szerződés felmondásához való jogukról, amennyiben e módosításokat nem kívánják elfogadni.

- **az adott körülmények között a fogyasztó ténylegesen gyakorolhassa a számára biztosított felmondási jogot.** Ez nincs így akkor, ha a felmondási jog gyakorlásának módjához vagy az érintett piaci feltételekhez fűződő okok miatt az adott fogyasztó nem rendelkezik annak tényleges lehetőségével, hogy szolgáltatót váltson, vagy ha a foganatosítandó módosításról nem megfelelő módon vagy kellő időben tájékoztatták.

Egyebekben **a Bíróság elutasítja a német kormány és az RWE azon kérelmét, hogy az ítélet joghatásait időben korlátozza a pénzügyi következmények korlátozása érdekében.** Következésképpen az uniós jognak a Bíróság által ebben az ítéletben kifejtett értelmezése nem csupán a mai naptól bekövetkező ármódosításokra, hanem az ezen ítéletben értelmezett uniós jogi rendelkezések hatályba lépésétől kezdve foganatosított ármódosításokra is alkalmazandó³. Ezen túlmenően e rendelkezések alkalmazására vonatkozó jogvitának a hatáskörrel rendelkező bíróság előtti kezdeményezésére vonatkozó feltételeknek teljesülniük kell.

A Bíróság megjegyzi ebben a tekintetben, hogy a németországi azon gázellátó vállalkozásokat érintő pénzügyi következményeket, amelyek a fogyasztókkal földgázellátásra vonatkozó különleges szerződéseket kötöttek, nem pusztán a mai ítéletében kifejtett uniós jogi értelmezés alapján kell meghatározni. A nemzeti bíróságok feladata ugyanis, hogy ezen értelmezést figyelembe véve, az adott tényállás körülményei függvényében határozzanak az adott szerződési feltétel konkrét minősítéséről.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

³ Az 1. lábjegyzetben hivatkozott 93/13 irányelv 1993. április 14-én lépett hatályba, és a nemzeti jogba való átültetésének határideje 1994. december 31-én járt le. A szintén az 1. lábjegyzetben hivatkozott 2003/55 irányelv 2003. november 1-jén lépett hatályba, és a nemzeti jogba való átültetésének határideje 2004. április 30-án járt le.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106